

FRILUFTS-INFO 3/16

6. oktober 2016

Gråt(t) friluftsbudsjett

«Regjeringen vil samarbeide med friluftsråd og frivillige organisasjoner for å bedre folkehelsen gjennom fysisk aktivitet og friluftsliv, samt fremme en stortingsmelding om styrking av friluftslivet», heter det i regjeringserklæringa. Friluftsmeldinga som blei lagt fram i vår, følger opp med den optimistiske tittelen «Friluftsliv. Natur som kilde til helse og livskvalitet», og har god omtale av friluftslivets folkehelsepotensial. Det er vel dokumentert at økt friluftsliv, med naturopplevelser og fysisk aktivitet, kan gi milliardinnsparinger på helsebudsjettene. Vi veit at det koster mer i form av tilrettelegging, informasjon og organiserte tilbud om en skal nå den lite aktive delen av befolkningen. Likevel konkluderer friluftsmeldinga med at «Tiltak og føringer i meldingen kan gjennomføres innenfor gjeldende budsjetttrammer». Dessverre holder regjeringa fast ved denne vurderinga i forslag til statsbudsjett for 2017 – det foreslås ingen økning for friluftslivspostene.

Både Friluftsmeldinga (innstilling avgis 13. oktober) og Forslag til statsbudsjett skal nå behandles i Stortinget. Vi setter vår lit til at det vil innebære et løft for friluftslivet. Vi ber om 100 millioner ekstra, og mener det vil være vel anvendte penger for folkehelse, reiseliv, trivsel og lokalmiljø.

Sikringsoffensiv uten vertskap

Viktige nærfriluftsområder, turutgangspunkt og strandsoner sikres til friluftsliv for all framtid gjennom den statlige tilskuddsordningen til oppkjøp og varige avtaler. I år er det søknader fra kommuner og friluftsråd for langt mer enn de 34,5 millionene på statsbudsjettet. Miljødirektoratet har,

sammen med Norsk friluftsliv, FL og interesserte fylkeskommuner, satt i gang en informasjonsoffensiv med fylkesvise seminarer for å få flere søknader. Da er det uforståelig at budsjettposten foreslås redusert med 2 millioner i 2017. FL mener det trengs en styrking på minst 20 millioner til sikring.

Nasjonalt mål må forplikte

Regjeringa foreslår i Friluftsmeldinga, og har allerede innarbeida i den verbale delen av budsjettet, Nasjonalt mål om at «Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge». Vi kunne knapt vært mer enige, og har sammen med Norsk Friluftsliv og DNT utarbeida åtte råd om oppfølging. Vi vil bl.a. styrke og utvikle «Den naturlige skolesekken» (DNS), mens

regjeringa foreslår å redusere bevilgningene på Klima- og miljødepartementets budsjett til DNS fra 8,4 til 8,0 mill, og vi finner ikke hvor mye Kunnskapsdepartementet vil bidra med. FL mener det i tillegg trengs et kompetanseløft for lærere om de skal utnytte mulighetene som naturen gir for læring, fysisk aktivitet, bedre skolemiljø og miljøbevissthet.

Skjærgårdstjeneste for hele landet

Skjærgårdstjenesten er et vellykka spleiselag mellom stat, fylkeskommuner og friluftsråd/kommuner for å forvalte og drifte friluftsområder langs kysten. Ordningen har gradvis vært utvikla fra Oslofjordområdet, og går nå rundt kysten til og med Hordaland. FL mener tida nå er inne til å utvide tjenesten videre nordover langs kysten og til landfaste

områder. Statlige ordninger bør være landsomfattende. Ny kunnskap om omfang og skadevirkninger av marin forsøpling tilsier også utviding av skjærgårdstjenesten som et viktig virkemiddel i nødvendig opprydding. Vi ønsker en opptrapping fra 2017 med start på Jærstrendene og i Møre- og Romsdal.

Medlemmer i FL:

Oslo og Omland Friluftsråd, Valdres Friluftsråd, Grenland Friluftsråd, Friluftsrådet Sør, Midt-Agder Friluftsråd, Friluftsrådet for Lindesnesregionen, Lister friluftsråd, Dalane Friluftsråd, Jæren Friluftsråd, Ryfylke Friluftsråd, Friluftsrådet Vest, Bergen og Omland Friluftsråd, Sjølandet Friluftsråd, Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal, Trondheimsregionens Friluftsråd, Helgeland Friluftsråd, Trollfjell Friluftsråd, Polarsirkelen Friluftsråd, Salten Friluftsråd, Lofoten Friluftsråd, Vesterålen Friluftsråd, Midtre Hålogaland Friluftsråd, Midt-Troms Friluftsråd, Ishavskysten Friluftsråd, Nord-Troms Friluftsråd, Finnmark Friluftsråd

26 Forslag til oppfølging av friluftsmeldinga

Norsk Friluftsliv, DNT og FL har fremma 26 forslag til konkretisering og oppfølging av Friluftsmeldinga. Vi håper Stortinget vil slutte seg til disse når Friluftsmeldinga behandles. Mye kan vedtas og følges opp uten økt ressursbruk, mens andre tiltak krever økonomiske midler. Det er derfor nødvendig med en styrking av tilskuddsmidlene til både tilrettelegging og aktivitet. Sikringsarbeidet, skolesatsing og skjærgårdstjeneste er allerede omtalt. Nedenfor tar vi opp fem andre forslag som fordrer økt økonomisk støtte.

Vi mener alle må ha **tilgang til sti eller turvei mindre enn 500 meter fra bolig**. Det innebærer økt satsing på tilrettelegging av stier og turveger der folk bor. Mye godt arbeid er allerede gjort gjennom Turskiltprosjektet i regi av Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunene, og det breie samarbeidet i Miljødirektoratets nærmiljøprosjekt. Vi har kunnskap og erfaringer om hvordan en offensiv for turstier og turveger i nærmiljøet kan gjennomføres. Mer effektivt folkehelseiltak fins knapt.

Sikra friluftsområder, landskapsvernområder og nasjonalparker er viktige for folks friluftsliv og våre største reiselivsattraksjoner. Noen av disse slites ned, forringes og forsøples pga manglende skjøtsel og tilrettelegging. Ett av våre punkter er derfor **Styrk skjøtsel og tilrettelegging!** Det kan fort bli dyrt og føre til uopprettelige tap av naturkvaliteter om vi forsømmer dette arbeidet nå.

Alle bør ha mulighet til å utøve friluftsliv. Allemannsretten gir oss fri tilgang til naturen,

men for noen aktiviteter er utstyr kostbart. Den utfordringen kan lett løses gjennom utstyrssentraler. Med ungdom som pådrivere har vi derfor et viktig forslag om **Gratis utstyrsutlån i alle kommuner**.

Styrk økonomien til friluftslivets organisasjoner. Friluftslivsorganisasjonene og friluftsrådene utgjør bærebjelker i det norske friluftsarbeidet. Friluftsmeldinga legger opp til at vi skal gjøre en økt innsats. Da må staten også følge opp med bevilgninger. For FL er det mest nærliggende å vise til at regjeringa både i Friluftsmeldinga og i statsbudsjettet sier «Det er eit mål at flest mogeleg kommunar er med i eit interkommunalt friluftsråd». Vi har hittil i år ett nytt medlemsfriluftsråd og 13 nye medlemskommuner. Likevel er ikke administrasjonstilskuddet en gang indeksregulert. For Forum for natur og friluftsliv (FNF), viktige samarbeidsorgan for å ta vare på natur- og friluftarealer på fylkesnivå, er vi midt i en oppbyggingsperiode for å få hele koordinatorstillinger i alle fylker. Verken her eller til Norsk friluftsliv indeksreguleres driftsstøtten – i realiteten mindre penger til arbeidet neste år.

Vi ønsker et konstruktivt samarbeid med myndighetene for å styrke friluftslivet, og foreslår et samarbeid om en **handlingsplan for opptrapping av friluftslivsarbeidet**. Det vil heller ikke være gratis. Men de investeringer vi ber om til friluftsliv er småpenger i forhold til nytteverdi for folkehelse og reiseliv, og i forhold til glede og trivsel for mange mennesker.

Erfaringsseminar Friluftsskolen, Oslo, 25. oktober 2016
STI-konferansen, Hamar, 8.-9. mars 2017
Friluftskonferanse og årsmøte FL, Bergen, 8.-9. juni 2017

Friluftsliv-Info gis ut av Friluftsrådernes Landsforbund (FL), med daglig leder, Morten Dåsnes, som ansvarlig. Friluftsliv-Info kommer ut uregelmessig og inneholder stoff om friluftslivsforvaltning og -politikk.

Friluftsrådernes Landsforbund, FL
Eyvind Lyches vei 23 B, 1338 SANDVIKA, tlf 6781 5180,
nettside: /www.friluftsrad.no, E-post: post@friluftsrad.no